

Opetus- ja kulttuuriministeriö
kirjaamo@minedu.fi
tutke@minedu.fi

LAUSUNTO

1 (3)

3.10.2013

EK-2013-261

OKM/122/040/2011

LAUSUNTO AMMATILLISEN KOULUTUKSEN TUTKINTOJÄRJESTELMÄN KEHITTÄMISTÄ KOSKEVASTA LUONNOKSESTA HALLITUKSEN ESITYKSEKSI

Elinkeinoelämän keskusliitto EK lausuu ammatillisen koulutuksen tutkintojärjestelmän kehittämistä koskevasta luonnoksesta hallituksen esitykseksi seuraavaa:

Ammatillisten tutkintojen tutkintorakenne ja sen valmisteluprosessi, koulutuksen tarkoitus

EK kannattaa esitystä, että ammatillisten tutkintojen tutkintorakenteesta säädetään yhdellä asetuksella. Tämä vahvistaa ammatillisten tutkintojen jäsentymistä kokonaisuutena tutkinnon suorittajan ja työelämän suuntaan. Myös käsitteistön yhtenäistäminen ammatillisessa peruskoulutuksessa ja näyttötutkinnoissa on hyvä asia (tutkinnon peruste, osaamisala, tutkinnon osa, tutkintonimike).

Esityksen mukaan Opetushallituksen rooli valmistella tutkintorakenteen muuttamista koskevia esityksiä tehdään näkyväksi kirjaamalla se lakiin. Lisäksi ehdotetaan, että Opetushallitus päättäisi kaikkien tutkintotyyppien osalta tutkintonimikkeet tutkinnon perusteissa. Ehdotukset ovat kannattavia, mutta eivät tuo tutkintorakenteen valmisteluprosessiin työelämän kaipaamaa ketteryyttä. Tutkintorakennetta koskevat muutosesitykset tehdään tänä päivänä käytännössä kerran vuodessa, kun tavoitteena tulisi olla jatkuvasti päivittyvä prosessi, joka reagoi joustavasti ja tarvittaessa nopeastikin työelämän kehittämistarpeisiin.

EK esittää, että yrittäjyys nostetaan koulutuksen tarkoitusta koskevaan lain 2 §:ään "...sekä edistää työllisyyttä, *yrittäjyyttä* ja tukea elinikäistä oppimista." Näin varmistetaan, että toisen asteen ammatillisessa koulutuksessa luodaan lähtökohdat yrittäjyyden edistämiseksi Suomessa.

Osaamispisteet ammatillisena peruskoulutuksena suoritettaviin perustutkintoihin

EK tukee esitystä, jonka mukaan osaamispisteet tulevat ensi vaiheessa käyttöön ammatillisena peruskoulutuksena suoritettavissa perustutkinnoissa. Se, että osaamispisteet eivät tule käyttöön samanaikaisesti näyttötutkinnoissa, ei saa kuitenkaan muodostua esteeksi tutkinnon suorittamistapojen joustavalle yhdistämiselle tai työelämän tarpeista lähteille osaamisyhdistelmille (esimerkiksi ammattitutkinnon osa osaksi ammatillista perustutkintoa). Kun osaamispisteistä on saatu käytännön kokemusta ammatillisena peruskoulutuksena suoritettavissa tutkinnoissa, tulisi tavoitteena olla siirtyminen samaan järjestelmään myös näyttötutkintojen osalta. EK vaatii, että tutkinnon osien pisteytys tehdään yhteistyössä koulutustoimikuntien sekä alakohtaisten työelämän edustajien kanssa.

Työmarkkinat
Satu Ågren/KT

3.10.2013

EK-2013-261

EK kantaa huolta siitä, ettei osaamispisteiden käyttöönoton taustalla oleva ajatus osaamisperusteisuuden vahvistamisesta tutkinnoissa ja opetuksessa näyttäyty vain teknisenä muutoksena. Tarvi-
taan myös pedagogista muutosta.

Yhteiset tutkinnon osat ja vapaasti valittavat tutkinnon osat

Ammatillisessa peruskoulutuksessa suoritettu perustutkinto sisältää ehdotuksen mukaan myös jat-
kossa ammattitaidon saavuttamiseksi tarpeellisia ja ammattitaitoa täydentäviä yhteisiä tutkinnon
osia. EK kannattaa yhteisiä tutkinnon osia koskevia linjauksia, joiden mukaan 1) valinnaisuutta lisä-
tään yhteisissä tutkinnon osissa, 2) tutkinnon osan osa-alueen osaamisvaatimuksia voidaan painot-
taa tutkintokohtaisesti sekä 3) yhteisten tutkinnon osien integrointia ammatillisiin tutkinnon osiin
korostetaan.

Esityksessä ehdotetaan tieto- ja viestintätekniikkaa uudeksi pakolliseksi osaamisalueeksi kaikkiin
tutkintoihin. EK pitää tätä perusteltuna, koska tieto- ja viestintätekniikka on yhä kiinteämmin osa
oppimista, työtä ja inhimillistä vuorovaikutusta. Tieto- ja viestintätekniikka ja sen hyödyntäminen -
osaamisalue on esityksessä luokiteltu kuuluvaksi matemaattis-luonnontieteellinen osaaminen tut-
kinnon osaan. EK katsoo kuitenkin, että se istuisi luontevammin viestintä- ja vuorovaikutusosaami-
nen tutkinnon osaan. Opiskelijan teknis-käytännöllisen osaamisen kehittäminen on kyllä tärkeää,
mutta tietoyhteiskunnassa vahvistuvat entisestään erityisesti median käyttäjän ja toimijan roolit.

EK ehdottaa, että viestintä- ja vuorovaikutusosaaminen tutkinnon osan osa-alue vieraat kielet muu-
tettaisiin *vieraat kielet ja kulttuurien tuntemus* -osa-alueeksi. Työympäristöjen ja työtehtävien kan-
sainvälistymisen myötä olisi tärkeää nivoa yhteen nykyistä selkeämmin myös kieli- ja kulttuuriopin-
not.

EK pitää kannatettavana, että yhteiskunnassa ja työelämässä tarvittava osaaminen - tutkinnon osan
osuutta vahvistetaan suhteessa muihin tutkinnon osiin. Yhteiskunnassa tarvittavaan osaamiseen
liittyy kiinteästi talouden merkityksen ymmärtäminen. Koulutuksen tulee antaa perusta oman hen-
kilökohtaisen talouden, sekä kotimaisen ja kansainvälisen talouden ymmärtämiselle. Tämä tukee
myös ammattissa tarvittavaa liiketaloudellista osaamista. EK esittää, että yhteiskunnassa ja työ-
elämässä tarvittavaan osaamiskokonaisuuteen otetaan mukaan talouteen liittyvä osaaminen.

EK kannattaa esitystä, että vapaasti valittavien tutkinnon osia rajataan siten, että ne tukevat ny-
kyistä paremmin tutkinnon ammattitaitovaatimuksia ja osaamistavoitteita.

Koulutus- ja opintoalajaottelun kehittäminen klusteriajattelun suuntaan

Esityksessä ehdotetaan kansallisen koulutusluokituksen uudistamista vastaamaan tulevaa ISCED-
luokitusta. TUTKE1-hankkeessa esitettyä klusteriluokittelua ei tuoda esiin esimerkiksi vaihtoehto-
sena kehittämis ehdotuksena. EK pitää tärkeänä, että löydettäisiin ratkaisu siihen, miten klusterin
tai koulutusalan rajapinnalla olevia tutkintoja kehitetään ja miten tutkinnon osia voi joustavasti liit-
tää toiseen tutkintoon yli klusterin tai koulutusalan.

Rahoitusuudistuksen tulee tukea TUTKEN keskeisiä periaatteita

Ammatillisen koulutuksen rahoitusta koskeva voimassa oleva lainsäädäntö ei tue tutkinnon suorit-
tamista vaiheittain TUTKE-esitysten mukaisesti. On erittäin tärkeää, että nämä esteet poistetaan,
kun ammatillisen koulutuksen rahoitusjärjestelmän kehittäminen käynnistyy tänä syksynä.

Työmarkkinat
Satu Ågren/KT

3.10.2013

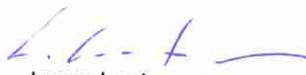
EK-2013-261

Lausunnon keskeinen sisältö

- EK kannattaa ammatillisten tutkintojen tutkintorakenteesta säätämistä yhdellä asetuksella sekä käsitteistön yhtenäistämistä ammatillisessa peruskoulutuksessa ja näyttötutkinnoissa.
- Esitykset, että tutkintorakenteen muuttamista koskevan prosessin osalta Opetushallituksen rooli kirjattaisiin lakiin tai, että Opetushallitus päättäisi kaikkien tutkintotyyppien osalta tutkintonimikkeet tutkinnon perusteissa, eivät tuo riittävästi tutkintorakenteen valmistelu-prosessiin työelämän kaipaamaa joustavuutta. Tutkintorakennetta koskevat muutosesitykset tehdään tänä päivänä käytännössä kerran vuodessa, kun tavoitteena tulisi olla jatkuvasti päivittyvä prosessi.
- EK esittää, että yrittäjyyden edistäminen lisätään lain 2§:ään, koulutuksen tarkoitus.
- EK kannattaa esitystä, että osaamispisteet tulevat ensi vaiheessa käyttöön ammatillisena peruskoulutuksena suoritettavissa perustutkinnoissa. Kun osaamispisteistä on saatu käytännön kokemusta, tulisi tavoitteena olla siirtyminen samaan järjestelmään myös näyttötutkintojen osalta. EK pitää välttämättömänä, että tutkinnon osien pisteytys tehdään yhteistyössä koulutustoimikuntien sekä alakohtaisten työelämän edustajien kanssa.
- Koulutusluokittelun uudistamista koskevaa keskustelua on käyty TUTKE2-hankkeen aikana liian vähän. EK pitää erittäin tärkeänä, että TUTKE1-hankkeessa esitetyn klusteriluokittelun kehittämismahdollisuuksia vielä selvitetään yhteistyössä työelämän kanssa.
- Ammatillisen koulutuksen rahoitusta koskevaa lainsäädäntöä tulee kehittää siten, että se tukee tutkinnon suorittamista vaiheittain TUTKE-esitysten mukaisesti.
- Ammatillinen peruskoulutus, yhteiset tutkinnon osat:
 - Tieto- ja viestintätekniikka ja sen hyödyntäminen -osaamisalue istuisi luontevammin viestintä- ja vuorovaikutusosaaminen tutkinnon osaan kuin matemaattis-luonnontieteellinen osaaminen tutkinnon osaan.
 - EK ehdottaa, että viestintä- ja vuorovaikutusosaaminen tutkinnon osan osa-alue vieraat kielet muutettaisiin vieraat kielet ja kulttuurien tuntemus -osa-alueeksi.
 - EK esittää, että yhteiskunnassa ja työelämässä tarvittavaan osaamiskokonaisuuteen otetaan mukaan talouteen liittyvä osaaminen.

Kunnioittavasti

Elinkeinoelämän keskusliitto EK
Työmarkkinat

Lasse Laatu
Johtaja